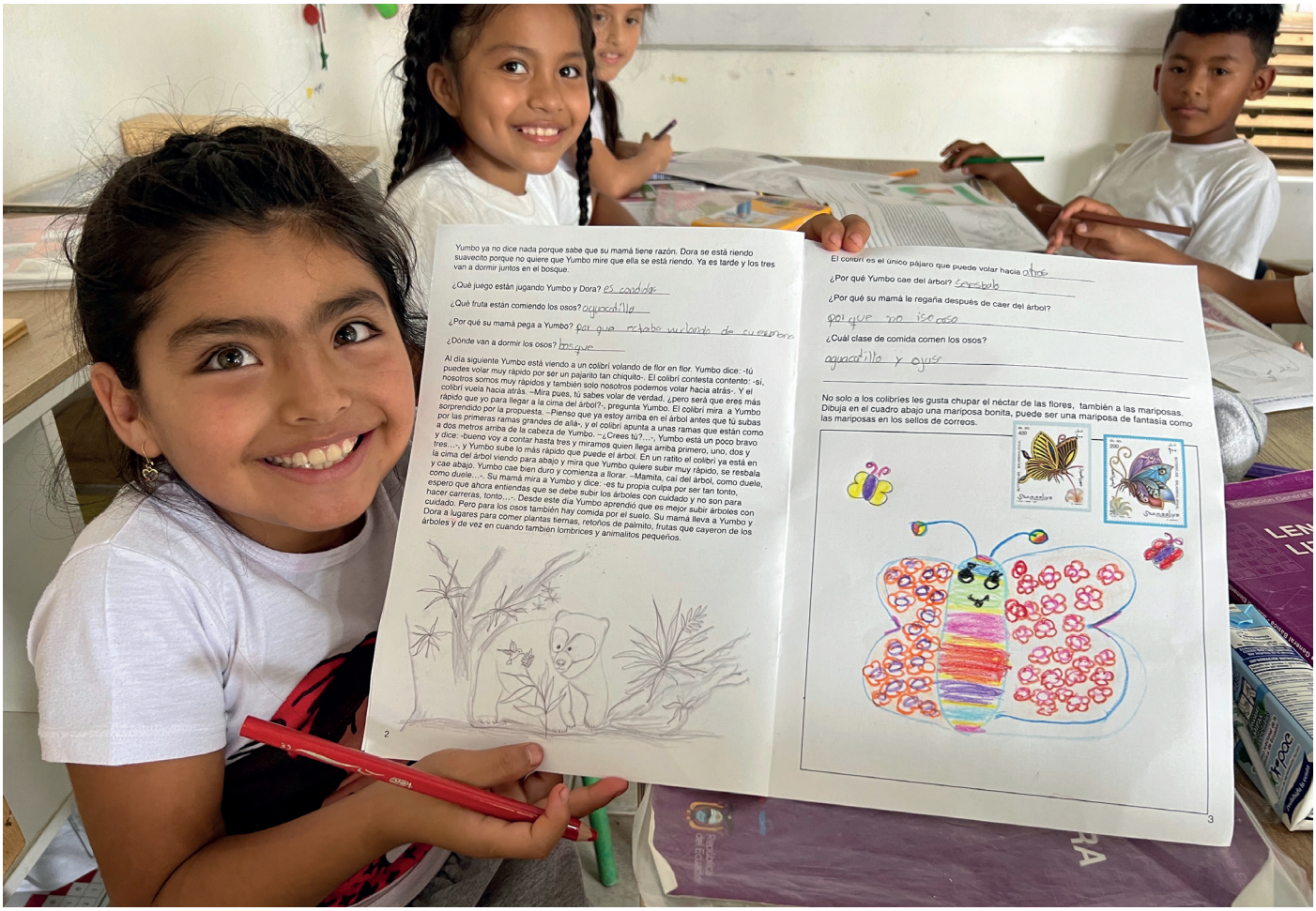

Jaarrekening Stichting Guacamaya 2023

Inhoudelijke verantwoording

Activiteiten in Ecuador

Inleiding

De Stichting Guacamaya is sinds 2015 werkzaam in Ecuador. Voorheen was de stichting alleen werkzaam in Guatemala waar de activiteiten voornamelijk gericht waren op het verbeteren van het onderwijs en het bevorderen van duurzaam land- en bosgebruik. De projectleider, Michael de Groot, heeft voor gebruik in Guatemala meer dan tien verhalende lesprogramma's ontwikkeld van 'Juanito en Maria planten een eigen bos' tot 'Pedro de rups' en 'Pancho de brulaap'. Het concept van aansprekende verhalen over dieren en kinderen om het onderwijs te verbeteren is zeer succesvol gebleken. Zo gebruiken onderwijzers in Mayadorpen de lesprogramma's graag om bijvoorbeeld de leesvaardigheden van kinderen te vergroten simpelweg omdat de inhoud van de boekjes de leerlingen meer aanspreekt dan de officiële lesprogramma's. Spelenderwijs leren kinderen niet alleen over de hen omringende natuurlijke rijkdom, maar ook over duurzaam land- en bosgebruik. Het concept van de lesprogramma's is breed toepasbaar en Michael heeft in 2015 Ecuador bezocht voor het opzetten van een klein pilotproject. Het project verliep succesvol en in 2017 werden lesprogramma's ontwikkeld over de brilbeer en de Esmeralda's boself (zie https://www.youtube.com/watch?v=j28CaqD0bws). Het aantal lesprogramma's is langzaam uitgebreid en in 2023 heeft Michael lesgegeven in drie gebieden met behulp van zes lesprogramma's van 'Magda de zeeschildpad' tot 'Eva de lilacina-papegaai'. In het volgende verslag kunt u lezen over de verschillende gerealiseerde activiteiten in verschillende gebieden in Ecuador (zie https://www.youtube.com/watch?v=BF7fHQeA058).

Activiteiten aan kust

De Stichting Guacamaya is sinds 2015 werkzaam in de kuststrook rondom het dorp Las Tunas. Het gebied is erg droog, maar herbergt desalniettemin een grote natuurlijke rijkdom. Het droge tropische bos herbergt veel endemische vogelsoorten waaronder de met uitsterven bedreigde Esmeralda's boself, een piepkleine kolibrie en een van de kleinste vogeltjes ter wereld. Michael heeft over de boself inmiddels twee lesprogramma's ontwikkeld, een lesprogramma voor kinderen van de basisschool en een ander voor leerlingen van de eerste klassen van de middelbare school. Het strand in het gebied wordt als legstrand gebruikt door vier met uitsterven bedreigde soorten zeeschildpadden, waaronder de Pacifische karetschildpad. Deze is waarschijnlijk het meest bedreigd van alle zeeschildpadden. Het lesprogramma 'Magda de zeeschildpad' gaat over het leven van een zeeschildpad die geboren wordt op het strand van Las Tunas en jaren later terugkeert naar het strand om zelf eieren te leggen.

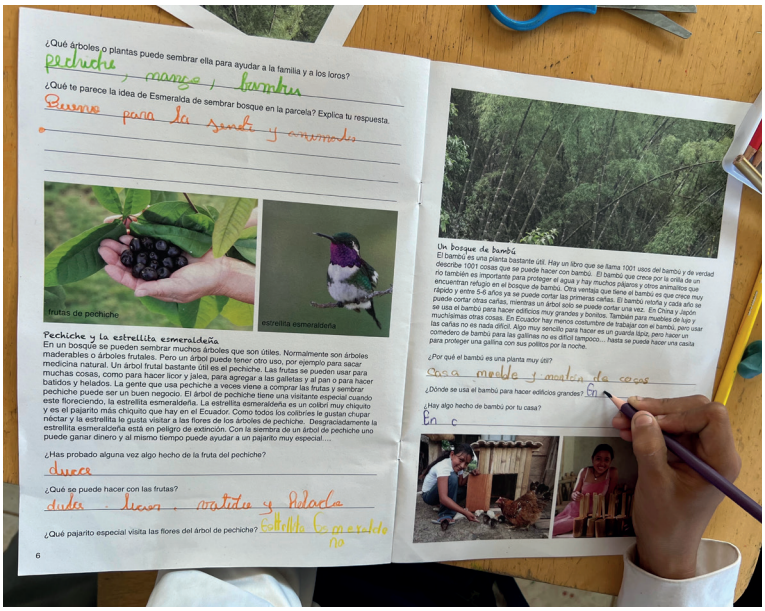

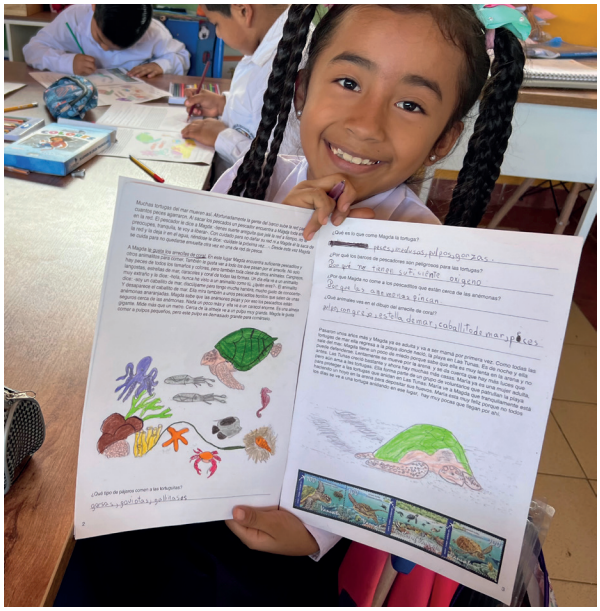

Michael heeft op drie scholen lesgegeven over de Esmeralda's boself en de zeeschildpad en daarnaast ook een activiteit georganiseerd voor kinderen in Las Tunas in samenwerking met een buurtvereniging. De drie scholen zijn daarnaast geholpen met bloemen en vruchtbomen die geplant zijn op het terrein rondom de gebouwen. De buurtvereniging heeft een groot terrein waar ze een park van willen maken en hier zijn ook vele (vrucht)boompjes geplant. De kinderen die hebben deelgenomen aan de activiteiten hebben ook een papaja-plant ontvangen. Papaja groeit snel en binnen een jaar kunnen de eerste (voedzame) vruchten al geoogst worden. De kinderen van de verschillende scholen hebben gewerkt met sjablonen die Michael uit Nederland had meegenomen. Hij had een set sjablonen meegebracht van verschillende zeedieren van dolfijn en walvis tot zeeschildpad en zeepaardje. De kinderen vonden het erg leuk om met de sjablonen te werken. Op school wordt normaliter weinig aandacht gegeven aan artistieke expressie en tekenen vinden de meeste kinderen moeilijk. Met behulp van sjablonen wordt het mogelijk om relatief gemakkelijk een leuk schilderijtje te maken. Michael had ook verschillende kralen meegenomen zodat de kinderen een kettinkje voor zichzelf of voor hun moeder konden maken. Deze activiteit was ook erg succesvol omdat kinderen normaliter nauwelijks de kans krijgen aan dergelijke activiteiten deel te nemen.

In het dorpje Puerto Rico zijn de activiteiten wel erg succesvol verlopen. De kinderen hebben hier deelgenomen aan een tekenwedstrijd die erg mooie en ook verrassende winnende bijdragen opleverden. Michael kwam op de school in contact met Kerly Nieves, een actieve 'schoolmoeder'. Bij levering van de planten en vruchtbomen bij de school was zij aanwezig.

Zij wisselde nummers uit met Michael en zegde toe met andere schoolmoeders te helpen bij het planten van de verschillende bloemen en vruchtbomen. Daarnaast zegde zij ook toe een zak droge koeienmest mee te nemen om te mengen met de niet al te vruchtbare grond van het terrein bij het planten van de verschillende planten/bomen. Een paar uur later kreeg Michael al een berichtje van Kerly met een foto van een volle zak mest. De leerlingen hebben samen met de schoolmoeders veel bloemen en vruchtbomen geplant op het terrein rond de school. Vermeldenswaardig is het planten van enkele grote pechiche-bomen die gekocht zijn bij een lokale kwekerij. De pechiche is een inheemse vruchtboom wiens bloemen geliefd zijn bij de Esmeralda's boself en andere kolibries. De vruchten worden gebruikt voor onder andere het maken van jam, ijs en likeur en zijn goed verkoopbaar. Het belang van mens en dier komt bij het planten van pechiche dus overeen. In de lesprogramma's over de Esmeralda's boself wordt ook aandacht besteed aan de pechiche.

Michael stelde aan Kerly voor om haar en de andere schoolmoeders te helpen met het opzetten van groentetuintjes. Als de vrouwen zouden zorgen voor een deugdelijke omheining kregen zij 12 kruiden/medicinale planten in zak afkomstig van een lokale kwekerij en ook een gieter. Daarnaast zou Michael hen helpen met het opzetten van een plantkwekerij die de vrouwen zou voorzien van zonnebloemen, kangkong, kousenband en okerplantjes. Binnen enkele dagen kreeg Michael het bericht dat 10 moeders hun omheining klaar hadden. Sommige gebruikten oude zakken, andere gebruikte visnetten en weer andere bijvoorbeeld bamboe of oude golfplaten. Samen met Kerly en een andere schoolmoeder werd een kwekerij opgezet die inmiddels al twee keer de moeders heeft voorzien van plantjes. De moeders waren erg blij met de ondersteuning en organiseerden zelfs een mooi afscheidsfeestje voor Michael.

Activiteiten in Las Balsas

Las Balsas is een klein dorpje in het droge tropische bos langs de kust. Las Balsas ligt echter niet aan de kust, maar in het binnenland. Een deel van de endemische vogels die in het droge tropische bos rondom Las Tunas voorkomen leven hier ook. De meest bijzondere bewoner van het bos is hier de lilacina-papegaai. Deze papegaai maakt gebruik van een gemeenschappelijke slaapplaats nabij het dorp Las Balsas. Buiten de broedtijd komen hier tot wel 4.000 papegaaien samen in een klein stukje bos. Dit is meer dan de helft van het totale aantal lilacina-papegaaien. Deze papegaai heeft de meest bedreigde status van Birdlife International (internationale vogelbeschermingsorganisatie) namelijk 'critically endangered'. Dit komt deels door het lage aantal en deels door de verdwijning van het resterende leefgebied. De grootste bedreigding vormt echter de illegale vogelhandel. Veel nesten worden leeggehaald om de jonge papegaaien als huisdier te verkopen. Hetzelfde probleem bedreigt ook de roodwang- en grijswangparkiet, voor wie het resterende bos rondom Las Balsas ook erg belangrijk is.

Michael heeft voor gebruik in las Balsas en omliggende dorpen een nieuw lesprogramma geschreven: Eva de lilacina-papegaai. In dit verhaal wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan de illegale vogelhandel. Michael heeft lesgegeven op drie scholen in het gebied, in Las Balsas en twee nabijgelegen dorpen. Ook hier werden verschillende teken- en knutselactiviteiten voor de kinderen georganiseerd en kregen zij allemaal een papaja-plant. In het dorp Las Balsas is naast een tekenwedstrijd ook een wedstrijd verhalen en gedichten schrijven (over de natuur) georganiseerd. In twee dorpen zijn 10 vrouwen geholpen met het opzetten van een groentetuin.

Activiteiten in Choco

De Choco is een smalle strook bergachtig bos die loopt van Noord-Ecuador tot Noord-Colombia. De Choco is uitermate rijk aan endemische vogelsoorten (maar liefst 63) en er is slechts een gebied in de wereld met meer endemische vogelsoorten (de Solomon-eilanden). Helaas is er maar weinig over van het oorspronkelijke Choco-bos en worden veel van de vogels die alleen hier voorkomen met uitsterven bedreigd waaronder de toekanbaardvogel. De met uitsterven bedreigde brilbeer komt ook in (delen van) de Choco voor. Tien jaar geleden is zelfs een nieuwe zoogdiersoort ontdekt in de Choco, de olinguito. Michael heeft inmiddels drie lesprogramma's ontwikkeld voor gebruik in de Choco. Een lesprogramma over de brilbeer, olinguito en toekanbaardvogel. In januari-februari heeft hij lesgegeven op drie scholen in het Choco-gebied en daarnaast voor kinderen van een zogenaamde eco-club. Ook hier werd gewerkt met sjablonen en verschillende andere materialen en kregen de kinderen de gelegenheid een kettinkje en/of armbandje te maken. De scholen hebben ook planten en vruchtbomen ontvangen en de leerlingen een papaja-plant.

Activiteiten in Drenthe

Tuin en balkontuin

Kindcentrum Pieter van Thuyl en Kindcentrum De Vaart in Hoogersmilde delen een schoolterrein en gebouw. Voor aanvang van het project bestond het schoolplein vrijwel geheel uit tegels. Michael de Groot heeft langs de randen van het schoolplein op verschillende plekken stoeptegels verwijderd om op die plekken vervolgens natuurtuintjes aan te leggen. Hij is hierbij geholpen door leerlingen van de twee basisscholen. De stoeptegels zijn opnieuw gebruikt als omlijsting van de tuintjes. De beplanting bestaat uit een combinatie van inheemse (o.a. koninginnenkruid, grote kattenstaart en watermunt) en uitheemse vaste planten (o.a. vlinderstruiken, herfstasters en dropplant) en is erop gericht dat van het vroege voorjaar tot het late najaar bloemen in bloei staan om insecten naar de tuin te trekken. Daarnaast is de verwachting dat door het gebruik van vaste planten die redelijk dicht tegen elkaar aangeplant zijn de tuin weinig onderhoud nodig heeft. Op de eerste verdieping van het gebouwd bevindt zich een groot balkon. Op het balkon stonden enkele verwaarloosde plantenbakken. Deze bakken zijn voorzien van vaste planten en daarnaast is het balkon voorzien van een sedumtuin.

Lessen, kindernatuurvakantieboek en vuilboomactie

Michael de Groot heeft alle groepen (van groep 1-2 tot en met 7-8) vlinderles gegeven. Alle kinderen kregen een lesboekje over vlinders. Tijdens de vlinderles konden daarnaast alle kinderen ook een paar plantjes planten in de tuin. Daarnaast werden kinderen aangemoedigd om een bijdrage te leveren aan het kindernatuurvakantieboek. Alle kinderen van de groepen 1-2 tot en met 7-8 is gevraagd om een tekening te maken (en vanaf groep 3-4 ook een begeleidend verhaaltje te schrijven) over een Nederlands dier. Uit alle groepen zijn 3-4 bijdragen uitgekozen en deze zijn gebundeld in een kindernatuurvakantieboek. De bijdragen van de kinderen zijn door Michael aangevuld met mooie foto's van vlinders en andere insecten die je in de tuin kunt zien en wat spelletjes en opdrachten met een natuurthema. Alle leerlingen van de twee basisscholen en werknemers van de twee kindcentra hebben vlak voor aanvang van de herfstvakantie een exemplaar ontvangen van het kindernatuurvakantieboek. Kinderen die met hun bijdrage het kindernatuurvakantieboek hebben gehaald kregen twee extra boeken om aan bijvoorbeeld opa en oma te kunnen geven. Alle leerlingen van de twee kindcentra hebben een briefje mee naar huis gekregen met het aanbod van een gratis vuilboompje voor de eigen tuin. De vuilboom is de belangrijkste waardplant van de citroenvlinder en tevens waardplant van het boomblauwtje. Het vuilboompje bloeit van mei tot en met september en voorziet al die tijd bijen, hommel, zweefvliegen en andere insecten van nectar. Het planten van een vuilboompje is dan ook een eenvoudige manier om de natuur in eigen tuin te helpen. 60 leerlingen en juffen hebben interesse getoond en een vuilboompje ontvangen om te planten in eigen tuin. Daarnaast zijn er in november ook nog vuil- en krentenboompjes geplant in de verschillende stukjes tuin op het schoolterrein.

Activiteiten in Overijssel

Lessen en kindernatuurvakantieboek
Michael heeft les gegeven op drie scholen in de kop van Overijssel: De Wijngaard in Zwartsluis, De Buuzekaemp in Belt-Schutsloot en de Eben Haezerschool in Ossenzijl. Alle kinderen (van groep 1-2 tot en met groep 7-8) ontvingen een lesprogramma over vlinders. Onderdeel van de les was ook het vullen van een 12-vaksbakje met ‘zelfgemaakte’ aarde. Vervolgens kregen de leerlingen zaadjes van bijzondere zonnebloemen en tevens goudsbloemen om in te zaaien. Het bakje namen de leerlingen mee naar huis om daar de plantjes verder op te kweken en later in eigen tuin te planten. Michael heeft aan leerlingen gevraagd een tekening te maken en verhaal te schrijven (vanaf groep 3) over een dier dat je in Nederland kunt zien. Uit alle groepen van de drie scholen werden enkele winnende bijdragen gekozen en deze werden gebundeld in een kindernatuurvakantieboek. Alle leerlingen ontvingen een exemplaar van het kindernatuurvakantieboek vlak voor aanvang van de zomervakantie. Kinderen die met hun bijdrage in het boek stonden ontvingen een extra exemplaar voor bijvoorbeeld opa en oma.

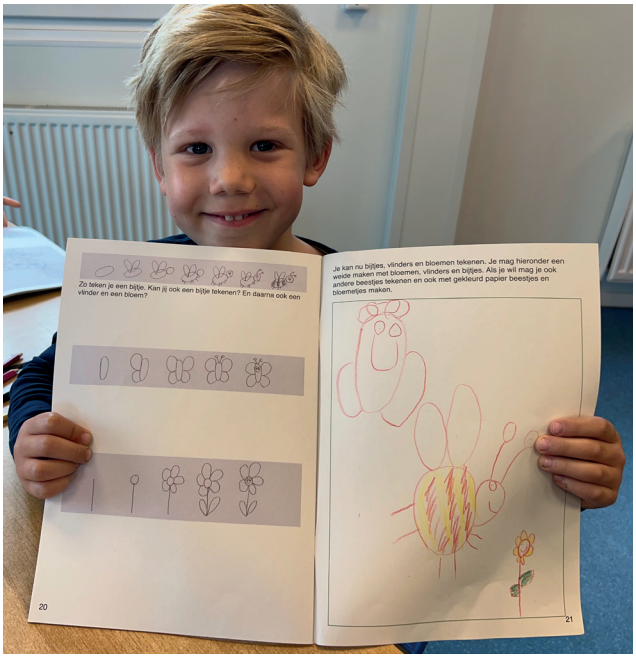

Natuurtuinen
De drie scholen hebben allen de beschikking over een groot schoolterrein. Op alle scholen zijn natuurtuinen opgezet. De aandacht ging vooral uit naar het opzetten van een natuurtuin rondom de schoollokalen van De Wijngaard in Zwartsluis. De lokalen werden omgeven door een groot L-vormig gazon (omgeven door struikgewas en bomen). Michael kreeg de vrije hand om dit gazon (zonder gebruiksdoel) om te vormen tot een natuurtuin. Hij verwijderde het gras en maakte van de plaggen bergjes om reliëf aan te brengen in de tuin. De bergjes met plaggen werden voorzien van aarde die vrijkwam bij het graven van een laagte bij het begin van de tuin. De afvoer van hemelwater was aangesloten op de riolering, maar werd nu aangesloten op deze laagte. In de laagte werden verschillende water minnende planten geplant zoals grote kattenstaart, watermunt en koninginnenkruid. Op de bergjes werden meer droogte minnende planten geplant zoals grote kaardenbol en slangenkruid. Daarnaast werden op de bergjes ook dahlia's geplant. Op de andere stukken werd een combinatie van inheemse en exotische planten geplant. Er werd alleen gebruik gemaakt van biologisch geteelde planten die aantrekkelijk zijn voor insecten. De tuin heeft zich zeer voorspoedig ontwikkeld en was in de zomer een lust voor het oog. De planten werden druk bezocht door tal van insecten zoals hommels, bijen, zweefvliegen en vlinders.

Vlakbij basschool De Wijngaard is de BSO/kinderopvang gevestigd van De Wijngaard. Michael heeft hier drie grote containers voorzien van een groen sedumdak. De Buuzekaemp in Belt-Schutsloot is een klein schooltje met een groot schoolterrein. Aan de straatzijde van het schoolterrein bevond zich een onooglijk stukje schoolterrein zonder gebruiksdoel. Michael heeft de stoeptegels verwijderd en hier een mooi natuurtuintje aangelegd omringd door een muurtje gemaakt van de verwijderde stoeptegels. Op enkele andere plekken zijn ook tegels verwijderd voor de aanleg van plukjes natuurtuin. De Eben Haezerschool (een school met minder dan 40 leerlingen) wordt omgeven door een speelplein en verschillende stukjes gazon. Op verschillende plekjes in het gazon zijn kleine plukjes natuurtuin aangelegd.

Activiteiten in Limburg
In november is begonnen met een groot project in Zuid-Limburg. Op het terrein van basisschool ZIEZO in Maastricht is begonnen met het omvormen van een overbodige fietsenstalling tot natuurtuin. Michael kreeg daarbij veel lokale hulp van ouders, een groepje cliënten van een sociale werkplaats, leerlingen en juffen en meesters. Een groepje ouders heeft geholpen met het verwijderen van de klinkers. Van de klinkers werden bergjes en muurtjes gemaakt. Onder de klinkers bevond zich een laag bouwzand en daaronder puin. Er was dus veel aarde benodigd voor het aanleggen van een tuin. Op een woensdag werd er 25 kubieke meter zwarte aarde geleverd en Michael had zoveel hulp dat die dag door een trein van mensen met kruiwagens de enorme berg van aarde rondom de school werd gereden en Michael daar alleen hoefde aan te geven waar de aarde gestort moest worden. Vervolgens werden een kleine 400 bomen en heesters (met kale wortels) geplant in de tuin. Op het terrein van De Bolleberg in Maria Hoop en de Angelaschool in Echt zijn ook boompjes en heesters (met kale wortels) geplant. De activiteiten op deze en nog vier andere scholen in Zuid-Limburg krijgen in 2024 een vervolg.

Financiële verantwoording

Overzicht grote subsidies/donaties aan Stichting Guacamaya

Organisatie	Datum	Bedrag
Cultuurfonds	26 januari 2023	2.500,00
Gemeente Steenwijkerland	22 februari 2023	4.950,00
Van Dijk Nijkamp Stichting	6 maart 2023	5.061,25
Provincie Limburg	22 september 2023	71.028,90
Provincie Overijssel	28 september 2023	11.445,00
Stichting Nijhof Mens en Dier	1 november 2023	4.000,00
WDO Delta	23 november 2023	16.025,00
J.A.M. van Velthoven	23 november 2023	500,00
BGMC Hummelink Peters	11 december 2023	200,00
Stichting Mundo Crastino Meliori	21 december 2023	2.000,00
Totaal		117.710,15

Balans per 31-12-2023 (in euro)			
Giro	61.254,03	Eigen vermogen	61.255,03
Educatief centrum El Corozal	1,00	Crediteuren	0,00
Totale activa	61.255,03	Totale passiva	61.255,03

Resultatenrekening per 31-12-2023 (in euro)			
Giro-ontvangsten	118.255,15	Kosten natuuronderwijs NL	48.235,82
		Kosten project Ecuador	10.160,60
		Kosten project Guatemala	0,00
Rente	167,52	Overige kosten	342,28
Totale ontvangsten	118.422,67	Totale kosten	42.817,71
		Positief saldo	59.683,97
			118.422,67

Het hoge positieve saldo is te verklaren door het feit dat de Stichting Guacamaya een grote subsidie heeft ontvangen van de provincie Limburg en het grootste deel van de activiteiten in 2024 gerealiseerd gaan worden.

Kosten natuuronderwijs Nederland

Kosten project Drenthe	
Arbeidskosten begeleiding project	6.400,00
Inheemse planten en sedum	1.493,40
Totale kosten	7.893,40

Een resterend deel van de kosten voor het project in Drenthe wordt in 2024 verrekend.

Kosten project Overijssel	
Arbeidskosten begeleiding project	13.000,00
Reis- en verblijfskosten	2.640,00
Planten, aarde, houtsnippers en gereedschap	7.989,31
Kindernatuurvakantieboek	1.241,45
Totale kosten	24.870,76

Kosten project Limburg	
Arbeidskosten begeleiding project en ontwikkelen lesprogramma	10.340,00
Reis- en verblijfskosten	1.700,00
Bomen, zwarte aarde en tuinaarde	1.616,95
Beeldrechten	1.814,71
Totale kosten	15.471,66

Kosten project Ecuador	
Arbeidskosten begeleiding project	1.000,00
Verblijfskosten reis 2023	3.000,00
Knutsel- en tekenspullen	1.292,90
Gereedschap en hulpmiddelen	1.202,29
Zaden en bomen	1.443,15
Lesprogramma’s	931,29
Ticket project 2024	1.290,97
Totale kosten	10.160,60

Het ticket voor de reis in 2023 is in 2022 betaald.

Overige kosten	
Kosten betalingsverkeer ING	271,04
Donatie aan Stichting SBNL Natuurfonds	35,00
Kosten registratie eHerkenning	36,24
Totale overige kosten	324,28